

ชื่อเรื่อง : ท่วงทีลีลาและท่ารำตัวละครนาง: องค์ความรู้นาฏศิลป์ไทยของคุณครูบุญนาค
ทรรทรานนท์

ชื่อผู้วิจัย : กิตติศักดิ์ เกิดอรุณสุขศรี

คณะ/สาขา : คณะมนุษยศาสตร์และประยุกต์

ศิลป์ สาขาวิชาศิลปการแสดง

มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย

ปีที่แล้วเสร็จ : 2559

จำนวนหน้า : 205 หน้า

คำสำคัญ : ท่วงทีลีลาและท่ารำ ตัวละครนาง นาฏศิลป์ไทย

บทคัดย่อ*

งานวิจัยชิ้นนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากลวิธีการรำตัวละครนางของคุณครูบุญนาค ทรรทรานนท์ ทั้งด้านท่วงทีลีลาและกระบวนการท่ารำจากบทบาทการแสดงบางชุด โดยเลือกศึกษาจากการแสดงชุดเมขลา-รามสูร ตรีสาแบหฺลล และมโนห์ราบุษายัญญ

ผลการวิจัยพบว่า คุณครูบุญนาค ทรรทรานนท์ เป็นนาฏศิลป์ตัวละครนางท่านหนึ่งที่ได้รับ การยกย่องว่ามีฝีมือการรำตัวนางเป็นเลิศ มีท่วงทีลีลาแบบนางกษัตริย์ และได้รับการถ่ายทอด จากครูผู้ใหญ่หลายท่าน ซึ่งเป็นปรมาจารย์ทางด้านนาฏศิลป์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งท่านผู้หญิงแผ้ว สนิทวงศ์เสนี และคุณครูจำเรียง พุฒประดับ ลีลาการรำของครูผู้ใหญ่ทั้งสองท่านนี้จึงมีอิทธิพลต่อ การรำของคุณครูบุญนาคไม่มากก็น้อย จนกลายมาเป็นอัตลักษณ์ของคุณครูบุญนาคเอง คุณสมบัติสำคัญที่ส่งเสริมให้คุณครูบุญนาคมีทักษะและศักยภาพการแสดงนาฏศิลป์ตัวละครนาง จนเป็นศิลปินผู้หนึ่งที่มีกระบวนการท่ารำที่มีท่วงทีลีลางดงาม เกิดจากความรักความชอบในการแสดง นาฏศิลป์ทำให้เกิดความมุ่งมั่นหมั่นฝึกฝน ความพากเพียรฝึกซ้อม ตลอดจนรู้จักสังเกตและใช้ ความคิดใคร่ครวญ

จากการศึกษากระบวนการท่ารำการแสดงทั้งสามชุด พบว่า คุณครูบุญนาคมีท่วงทีลีลาท่ารำอัน เป็นลักษณะโดดเด่น คือ ความสง่างามและอ่อนช้อยตามแบบนางกษัตริย์ ซึ่งเกิดจากความ สมบูรณ์ของกระบวนการ การใช้สีระต่าง ๆ ทุกส่วนของร่างกายตั้งแต่ศีรษะจรดเท้าในการ

* ผลงานวิจัยนี้ได้รับทุนส่งเสริมการวิจัยมหาวิทยาลัยหอการค้าไทย

เคลื่อนไหวแสดงท่าจำได้อย่างถูกต้อง และกลมกลืนเป็นเอกภาพ มีการเน้นจังหวะด้วยการใช้ร่างกายส่วนต่าง ๆ ทำให้ท่าจำคมชัด เกิดการสื่อความหมายและพลังในการแสดงได้เป็นอย่างดี รวมทั้งยังใช้การแสดงออกทางอารมณ์ความรู้สึกผ่านสีหน้าและท่าทางอย่างชัดเจนในการแสดงบทบาทต่าง ๆ สิ่งเหล่านี้ส่งเสริมให้การแสดงของท่านน่าประทับใจ

Title : Dance Movement Manner and Postures in the Role of Female Characters:
Boonnak Tantranon's Wisdom on Thai Classical Dance

Researcher : Kittisak Kerdarunsuksri Faculty/Department : School of
Humanities and Applied Arts /
Performing Arts
University of the Thai Chamber of
Commerce

Year of Accomplishment : 2016 No. of Pages : 205

Key words : Dance Movement Manner and Postures, Female Characters, Thai
Classical Dance

Abstract*

The purpose of this research is to study the female characters' dance techniques of Boonnak Tantranon in terms of movement manner and postures. For this study, the performances of *Mekkhala-Ramasun*, *Do'rasa Baela*, and *Manora Buchayan* are selected.

The findings are that Boonnak Tantranon is one of the dance artists whose skill of female character-oriented dance movement are highly excellent. She possesses the dance style and manner of *Nang Kasat* (royal or noble female character). As Boonnak was trained by several court-dance masters, especially Thanpuying Paew Sanithwongseni and Jamriang Putpradab, her dance movement manner and postures were to a great extent influenced by these two great masters in Thai dance, and later developed to her own identity. Boonnak's significant qualities reinforcing her competency of dancing are the fondness of dancing which results in the determination to hard practice; the perseverance; the observation as well as the consideration.

* The research was financially supported by University of the Thai Chamber of Commerce.

The study of the three performances finds that Boonnak's prominent characteristics of dance style are the elegant and suave movement in the traditional style of noble female character deriving from the perfection of dance movement as well as the accurate and harmonious use of all parts of body in dancing; the accentuating of rhythm and beat with parts of body which helps dance postures clearer and more powerful, and enables the postures to communicate their meanings; together with the use of facial and gesture expression to communicate the characters' feelings. These help her performances of Thai dance highly impressive.